

Myslel si, že je to známka PUNKU aneb Od nezávislosti k závislosti

Terénní program Point 14, z.ú.

... proč jsme téma zvolili ...

- specifická cílová skupina terénního programu
- určitá specifika práce s těmito klienty
- situace, která se nám stála při přímé práci

... trocha historie a teorie I. ...

- **punková subkultura** se ve světě objevuje v letech 1976 a 1977
- začátky jsou spojené s hudbou – Anglie, 1976 (koncert skupiny Ramones)
- rok 77-85 rozšíření do některých východoevropských zemí
- V ČR rozvoj až po roce 1989
- totální odmítání společenských konvencí a norem

výraz pro nepotřebný materiál, veteš, krámy

spojení s punk rockem = označení pro fanouška této subkultury a hudebního stylu, který se snaží šokovat a provokovat

mladý surovec, darebák, kriminálník

... trocha historie a teorie II. ...

- scénický projev
- životní styl a styl oblékání
- tanec **pogo** (hromadné skákání do rytmu, při čemž dochází ke srážkám s ostatními)
- s anglickým punkem je spojován squatting (ilegální zabránění cizího majetku)
- nikdy ve své podstatě nebyl a není násilnický

... trocha historie a teorie III. ...

- vzestupu punku se chopil hudební průmysl -> komercializace

na jedné straně byl punk komerčním produktem

vs.

na druhé straně subkultura, která nechce mít s komercí nic společného

jednou z reakcí na komercializaci punku se stal **hardcore**

- punkový proud - „**straight edge**“ – zástupci tohoto proudu odmítají nejen alkohol a drogy, ale celkově všechny abnormální nešvary

... teorie v praxi ...

- rozhovory s 9 klienty (nahrávání se souhlasem klienta)
  - základní anamnéza
  - pojetí punku
  - punk jako životní styl
  - začátky punku očima klientů
- věkové rozmezí: 29 – 48 let
- komunita klientů z Plzně
- kritériem pro rozhovor: „být punkáč“, ochota

... anamnéza ve zkratce ...

průměrná doba žití na ulici:
10 let

aktuálně užívané drogy:

pervitin, houbičky,
marihuana, alkohol,
opioidy

„Já jsem sám samotář, ale vždycky jsem byl s někým, jsem hodně společenská osoba.“

„Těch pár srdcařů, co mám – je fajn je mít a že ta komunita stále je, ale nemusím s nimi žít.“

upřednostnění života v komunitě:

pouze 2 klienti uvedli, že jsou samotáři
a není pro ně důležité soužití s ostatními
v komunitě

první užitá droga:

alkohol a tabák (11 let)
marihuana (13 let)
pervitin (16 let)

... ÚP, VTOS, dluhy, dávky ...

práce:
nikdo z klientů
nepracuje

**evidence na ÚP +
dávky HN:**
3 osoby v evidenci

6 osob ve **VTOS**

dluhy:
zdravotní pojišťovna,
alimenty, PMDP

„Já to potřebuju spíš, abych platila ty alimenty, je to dobrý, dostávat alespoň to minimum. Nemusim se pak tolik snažit somrovat.“

„Já to takhle mám, já prostě nespolupracuju s žádnými úřady, nechtějte po mě nic, já po vás nechci nic. Já chodím teď na to probační z*sraný, ale s*re mě, že tam musim chodit, abych nešel zas do kriminálu.“

„Hele první trest byl za 3 větší krádeže, ale to nebylo jako kvůli punku ani kvůli drogám.“

... začátky punku ...

průměrně okolo 15 roku
hlavním motivem hudba, lidi v okolí
vizuální stránka není důležitá

„Chodil jsem za punkáčema na pivo a líbilo se mi, jakej život prostě vedli.“

„Chodila jsem do Ponorky a prostě chodili tam punkáči a líbilo se mi prostě co poslouchají, i ten názor, že všechno šlo do hajzlu. Já jsem v té době taky nechtěla nic, třeba školu.“

„Já chodim oblečenej jako diskofilák.“

„Vizuální vzhled není důležitěj, člověk tím upozorní, že já jsem takovej, je to odznak punku – vyčlenit se.“

„Je úplně jedno, jak vypadáš, punk je v srdci.“

... punk očima klientů ..

bojování proti
„něčemu“

nezávislost

glády

čiro

svoboda

hudba

styl oblékání

ulice

změna systému

nedělat rozdíly

„Prostě ta svoboda, nic jinýho.“

„Žiju, jak žiju a to nežiju kvůli punku, to žiju kvůli nějakému svému rozhodnutí, ale furt je to nějaký punk.“

„Punkáči se chovají k sobě upřímně, někomu to přijde, že jsou hnusný, protože všechno vpálí hned a na rovinu, ale tak to prostě je. Nám punkáčům to tak nepřipadá, nám to přijde normální.“

... hesla punku ...

- Punks not dead
- No future
- Fuck the system
- Fuck the police

„F*kovat systém možná, ale policii určitě ne, má to nějaký smysl, že ty policajti tady nějak fungují.“

„Neznám, po anglicky jsem se učil, hesla znám, já říkám jen punks not dead.“

„Moje heslo je nepochopen.“

„Punks not dead, no jasně, to je takový komerční.“

„No future, hm, to je pecka, vždyť to tak je, žiju fakt současností, neplánuju, jako co mám plánovat. Já mám psy a o ty se starám a to je jediný o co mi jde.“

„Punkáč se stará, punkáč má, punkáč se postará.“

... co punk dává a co naopak bere ...

- sílu do života
- dobrou náladu
- nikdo jim nerozkazuje
- schovává realitu

vs.

- rodina
- domov
- důvěra
- důstojnost
- přátelé

„Že to je ta poslední růžová záclona.“

„Tak je to jako tím, že už si vstávám, kdy chci, ten den se odehrává podle mě, jde to minutu od minuty.“

„Manželku a děcka jsem ztratil, chodil jsem za punkáčema a tam jsem se rozchlastal, docela dost no.“

„Manželku, dceru, kluka, jasně, že jo. Tak jsem hrál v kapele, cestoval, pil.“

... pravidla punku očima klientů ...

„Somr není punk.“

„Nikomu nic nediktovat, punk je styl života a není to o tom žít na ulici.“

„Pravidlo neokrádat, ale jako krást v obchodě je v pohodě, tím okrádam jen stát.“

„Somr co si myslí, že je punk, rozhodně není punk, ty si jen hraješ na punkáče, to je ostuda punku.“

„První je pes, ten neumí mluvit, takže si nic nevysomruje, druhý jsou ženský, protože ženský jsou ženský a pak jsou chlapi a to znamená, že se můžeme nachlastat.“

nekrást

žádný pravidla nemá

neškodit

nesomrovat

nebýt levý

pořadí:

pes
ženy
muži

pomáhat si mezi sebou

... konflikty kvůli myšlence punku ...

- diskriminace od policie
- stud rodiny
- diskriminace ze strany společnosti kvůli vzhledu
- konflikty na akcích spojené s větším množstvím punkáčů

všichni klienti se shodli, že punk není násilnický

„No konflikty jo, problémy se zákonem ne.“

„Ne, ani v práci, nikde.“

„Jo, každý den asi, lidi v tramvaji, oni si myslí, že jsme horší než ostatní, nevím, za ty léta už těch punkáčů není tolik. Jsme jak dinosauři.“

„Jo určitě no, třeba doma, nebo že se za mě stydí.“

„Jako jo, vizáží, že nás odsoudili dřív, než nás někdo poznal.“

... demonstrace, festáky a drogy ...

<https://www.periferia.cz/>

„Můj názor je ten, že drogy k punku nepatří, záleží na lidech, jak se rozhodnou. Není to tak, že jsi punkáč a musíš, nic nemusíš.“

„Každý člověk si vybere, jestli chce fetovat nebo ne.“

„No jako z jedné strany patří, asi jo, ale neměly by tam být.“

„Na demonstraci jsem byl, ale já sem nemohl, i když jsem chtěl, kvůli tý z*asraný kapele, kde jsem hrál.“

„Proto se pogueje, tam se prostě vyblbneš a seš v klidu, pak si dáš co chceš a seš dobrej, jdeš domů.“

... je to teď stejné jako to bylo dřív? ...

všichni uvedli, že punk dnes není takový jaký býval v minulosti

8 klientů by se pro ideu punku rozhodlo i dnes

- vymizela soudržnost
- vzájemná pomoc

„Teď společná kasa už nefunguje, ale dřív to bylo tak, že jsme hodili do kroužku drobáky, co jsem vysomrovali a z toho jsme pak společně žili.“

„To se nerozhodneš, to ti buď sedne nebo nepadne.“

„To co teď vidíte na ulici, to není žádný punk, to je spíš taková parodie na punk.“

„Nechci, aby to vyznělo tak, že toho lituju, prostě dneska, kdybych vyrůstal v týchle době, tak asi už ne, protože už by mi to nedávalo žádný vzor.“

... závěrem ...

- punk spojený se životem na ulici a výrazně ulicí ovlivněný životní styl
- drogy
- nelegální výdělek peněz
- ztráta hodnot, společenských norem
- ztráta blízkých
- neplnění určitých povinností
- dluhy
- výkony trestu odnětí svobody

- často si v rozhovorech protiřečili
- boj za „něco“ (bez specifikace)
- závislost na drogách vs. nezávislost na systému vs. evidence na ÚP

*„Hele já bojoval proti těm komunistům.“ (po cca 5 minutách rozhovoru) –
„Upřímně, já jsem teď komunista jako sv*ně.“*

... zdroje ...

- Smolík, J. (2010): Subkultury mládeže – uvedení do problematiky
- KMENY – PUNK: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10727240820-kmeny/214562260850009/>
- PUNK: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/12921673321-punk/>
- Švamberk, A. (2006): Nenech se zas oblbnout: kapitoly o americkém hardcoru a punku
- klienti našeho terénního programu

DĚKUJEME ZA
POZORNOST.